

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

צו הבאה במשפט פלילי

צו הבאה הוא אחד הכלים הנתונים בידי בית המשפט ומערכות החוק לשם אכיפת התייצבותם של עדים, נאשמים, חשודים וחייבים אשר נמנעים מלהתייצב בבית המשפט. עו"ד אסף דוק מסביר במאמר הבא באילו מקרים מכריזים על צו הבאה, מי הם הגורמים האחראים על אכיפתו, מה יכול לעשות מי שהוצא כנגדו צו הבאה, האם יש לצו הבאה מועד התיישנות וכיצד עליך לנהוג אם הוצא נגדך צו הבאה.

מהו צו הבאה ובאילו מקרים הוא ניתן?

צווי הבאה ניתנים במקרים בהם אדם המתבקש להופיע בפני בית המשפט נמנע מלהיענות לדרישה. הימנעותו של אדם מהופעה בפני בית המשפט פוגעת בהליך המשפטי ומפריעה לעשיית הצדק ולשמירה על החוק והסדר הראויים.

כאשר מדובר בנאשם עצמו, או בעד מרכזי, ההפרעה להליך המשפטי היא חמורה ומכרעת. צו הבאה בהליך פלילי נועד לאפשר לאכוף את קיום חובת ההתייצבות וכך לדאוג שההליך המשפטי יתקיים כסדרו.

במסגרת צו הבאה מחויב שוטר לעצור אדם, להביאו לערכאה המשפטית הרלוונטית, ולאפשר את המשכו התקין של ההליך.

מי יכול להוציא צו הבאה?

קיימים מספר גורמים משפטיים שיש בסמכותם להוציא צווי הבאה:

- בתי דין רבניים - רשאים להוציא צווי הבאה במסגרת הליכים בסמכותם, כמו הליכי גירושין.
- בית דין משמעתי.
- הוצאה לפועל - רשות ההוצאה לפועל רשאית להוציא צווי הבאה בענייני פסקי דין, חובות אזרחיים, משכנתאות וצ'קים.
- המרכז לגביית קנסות - המרכז לגביית קנסות רשאי להוציא צווי הבאה בענייני קנסות פליליים, וכן בענייני אגרות וחובות כלפי אוצר המדינה.
- בתי המשפט - בית משפט השלום, בית המשפט המחוזי ובית המשפט העליון רשאים להוציא צווי הבאה הנוגעים להליכים משפטיים המתנהלים בהם.
- צווי הבאה ניתנים בהליכים משפטיים שונים, מאמרנו יתמקד בצווי הבאה הניתנים במסגרת הליכים משפטיים

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

פליליים.

מי אחראי על אכיפתו של צו הבאה?

לצורך אכיפתם של צווי הבאה הוקמה במשטרת ישראל יחידה מיוחדת, המכונה "יחידת הוצאה לפועל". תפקידה של יחידת הוצאה לפועל הוא איתורם של אזרחים אשר הוצא כנגדם צו הבאה והבאתם לערכאה המשפטית הרלוונטית. בכל מחוז של משטרת ישראל ברחבי הארץ קיימת יחידת הוצאה לפועל שתפקידה איתורם של אזרחים שהוצא נגדם צו הבאה והבאתם לבית המשפט.

בנוסף לכך, כל שוטר אשר במסגרת מילוי תפקידו מגיע לידי המידע כי כנגד אדם מסוים קיים צו הבאה, מחויב לעצור את האדם המדובר בכדי להביאו בפני בית המשפט. כך למשל, אם שוטר תנועה מבצע בדיקת תעודת זהות של אזרח במסגרת בדיקה שגרתית ומגלה כי עומד כנגדו צו הבאה, חובה עליו לעצור את אותו אזרח ולהביאו לבית המשפט.

מה תוקפו של צו הבאה?

במקרה של צו שניתן לחייב על ידי ההוצאה לפועל, על המשטרה מוטלת החובה לבצע את הצו שניתן עד תום 90 יום ממתן הצו. במקרים בהם אדם שכנגדו הוצא צו הבאה נמלט מהמדינה או מסתתר ולא ניתן לאתר, תחל תקופת 90 הימים מהמועד בו ניתן יהיה לאתר. כאשר מדובר בצו הבאה שניתן במסגרת הליך משפטי, הצו תקף עד סיומו של הדיון המשפטי.

צו הבאה שניתן לנאשם במסגרת הליך פלילי המתנהל נגדו

לא ניתן לנהל כראוי משפט פלילי ללא נוכחותו של הנאשם. סעיף 99 לחוק סדר הדין הפלילי קובע: "בית המשפט רשאי לתת בכל עת צו הבאה נגד הנאשם, אם ראה שיש צורך בכך כדי לכפות את התייצבותו למשפט במועד שנקבע". סעיף זה מאפשר לבית המשפט לאכוף על נאשם את החובה להתייצב לדין פלילי, ומפקיד בידי בית המשפט את הסמכות להוציא צו הבאה כנגד נאשם המסרב להתייצב לדין המשפטי המתקיים בעניינו.

צו הבאה שניתן על ידי בית משפט בהליך פלילי מתבצע בדומה לצו מעצר. השופט שמוציא את הצו יכול לקבוע סכום כספי שיהיה על הנאשם להפקיד על מנת להשתחרר, במידה ויעשה כן, הסכום הנ"ל ישמש כערבות להופעתו של הנאשם לדיון. במידה ולא יופיע הנאשם לדיון במועד הנקוב, הערבות תחולט ע"י המדינה וכנגד הנאשם יוצא צו הבאה חדש ומחמיר יותר. בנסיבות חריגות יכול בית המשפט להוציא צו הבאה ללא אפשרות שחרור, במקרים אלו יעצר הנאשם עד תום ההליכים המשפטיים בעניינו.

18/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

הליך ביצוע צו הבאה

צו הבאה הניתן על ידי בית המשפט צריך לכלול את הנתונים הבאים:

- פרטיו של הנאשם - שמו המלא של הנאשם ומספר תעודת הזהות שלו.
- מען - כתובתו של הנאשם, כפי שהיא ידועה לרשויות.
- סיבת הוצאת הצו - תיאור תמציתי של האישום ופרטי הדיון המשפטי בו הוא נדרש להתייצב.
- תנאי שחרור - מהן הערבויות שקבע בית המשפט שעל הנאשם להפקיד בכדי להשתחרר ממעצר.
- חתימתו של השופט - צו הבאה פלילי חייב לשאת את חתימתו של השופט שהוציא.

אכיפתם של צווי הבאה פליליים מופקדת בידי המשטרה וניתן לבצעה בכל עת ובכל מקום. במסגרת מאמצים לאיתור נאשם רשאי שוטר המבצע צו הבאה להיכנס לכל מקום בו הוא סבור שהנאשם נמצא, גם אם מדובר בבית מגורים. יתירה מכך, במידה ויש בכך צורך, רשאי שוטר המבצע צו מעצר לעשות שימוש בכוח סביר בכדי לבצע את המשימה המוטלת עליו. עם איתורו ותפיסתו של נאשם שהוצא כנגדו צו הבאה, על השוטר למסור לידי הנאשם עותק של הצו ולפעול ללא דיחוי להבאתו של הנאשם לבית המשפט. במידה ולא צוינו תנאי ערבות בצו ההבאה, בסמכותו של שופט להחליט אם להאריך את מעצרו של החשוד, או לשחררו בערבות.

עיקול נכסיו של נאשם נמלט

כאשר נאשם נמלט ומסתתר על מנת שלא להתייצב בבית המשפט, יכולה הפרקליטות לבקש מבית המשפט להפעיל את סמכותו להורות על תפיסה או עיקול של רכוש הנאשם הסרבן. בכדי שניתן יהיה להורות על פעולות מסוג זה, על הפרקליטות להוכיח כי הנאשם אכן נמלט ומסתתר, וכי ידוע לנאשם כי מתקיים בעניינו משפט בו הוא אמור להופיע. בנוסף, על הפרקליטות לשכנע את בית המשפט שעיקול הרכוש ידרבן את הנאשם להתייצב במשפט כנדרש.

כאשר בית המשפט מורה לעקל רכושו או כספו של נאשם בעל משפחה, ביצוע העיקול עלול לפגוע בבני משפחתו של הנאשם, כמו למשל כאשר מדובר בעיקול הרכב המשפחתי, דירת המגורים, או חשבון הבנק המשותף. כדי להגן על מי שתלויים בנאשם שהוצא כנגדו צו עיקול, מתיר להם החוק להגיש בקשה לביטול צו העיקול באמצעות עורך דין פלילי.

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

צו הבאה הניתן לעד בהליך פלילי

כאמור, ניתן להוציא צו הבאה עבור עד שהתבקש להעיד במשפט פלילי ובחר שלא להתייצב בבית המשפט. עדים רבים טועים לחשוב שיש להם את האפשרות לבחור אם להתייצב בפני בית המשפט כנדרש או לא, וכי אם יבחרו שלא להיענות לזימון, לא יאונה להם כל רע. סברה זו בטעות יסודה. אמנם, אם מדובר בעד שולי, שעדותו אינה בעלת השפעה משמעותית על תוצאות המשפט, יתכן והצד שביקש לזמן את העד לא יתעקש להביאו. יחד עם זאת, באם בוחר הצד שזימן את העד להתעקש על הבאתו לבית המשפט, יוצא כנגד העד צו הבאה, גם כאשר מדובר במתלונן עצמו.

לא אחת קורה שבמהלך משפט פלילי בעבירות אלימות במשפחה נאלץ בית המשפט להוציא כנגד המתלונן עצמו צו הבאה, כדי שניתן יהיה לנהל את ההליך המשפטי. במקרים של בעלים אלימים למשל, יכול לעבור זמן רב מרגע שהאישה מגישה את התלונה ועד שמתחיל ההליך המשפטי. ייתכן ובזמן שעובר תתחרט האישה על הגשת התלונה ולא תשתף פעולה עם בית המשפט. במקרים כאלו, יכפה בית המשפט על המתלוננת להתייצב בפני בית המשפט באמצעות צו הבאה.

כמו במקרה של צו הבאה לנאשם, שוטר המבקש לבצע מעצר של עד שהוצא כנגדו צו הבאה יכול להיכנס לשם כך לכל מקום בו הוא סבור שנמצא בו העד, לרבות בית מגורים, מקום עבודה ואף בית תפילה. באם העד מתנגד למעצר, רשאי השוטר להפעיל כוח סביר על מנת לבצע את המעצר. ההתייחסות לצו הבאה שניתן לעד היא מתונה ורגישה יותר מההתייחסות לצו הבאה כנגד נאשם, יחד עם זאת יש לזכור: עד המסרב להתייצב בפני בית המשפט עלול למצוא עצמו עצור בשל כך.

האם ובאילו נסיבות ניתן לבטל צו הבאה

ראשית חשוב להבהיר שצו הבאה אינו חקוק בסלע, ואינו גזירה משמיים שחייבים לקבלה כפי שהיא. קיימות מספר דרכים בהן ניתן לפעול לביטול הצו, כמו להגיש בקשה לביטול הצו או להגיש ערר.

□ **בקשה לביטול צו הבאה** - בקשה לביטול צו הבאה ניתן להגיש במקרים בהם חל שינוי בעובדות הידועות לגבי המקרה, או בנסיבות. דוגמאות למקרים בהם ניתן להגיש בקשה לביטול צו הבאה הן למשל כאשר עם חלוף הזמן הפכה העדות לבלתי רלוונטית לניהול ההליך המשפטי, כאשר הצדדים הגיעו לעסקת טיעון או פשרה, או כאשר מצבו הבריאותי של העד אינו מאפשר מתן עדות.

□ **הגשת ערר** - אם לא מתקיימות נסיבות המצדיקות בקשת ביטולו של צו הבאה, ניתן להגיש ערר לבית משפט גבוה מזה שהוציא את הצו. צו הבאה צריך להיות רלוונטי ומידתי, והוא כפוף לחוקי יסוד כמו חוק יסוד כבוד האדם וחירותו או חוק המעצרים. אם יוכיח מגיש הערר כי הצו מפר את אחד התנאים הללו, ניתן יהיה לבטל את הצו. במקרים בהם מוגש ערר לגבי צו הבאה ללא אפשרות שחרור, שפירושו למעשה מעצר עד תום ההליכים - על פי רוב יבוטל הצו על ידי הערכאה המשפטית הדנה בערר.

18/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

מה לעשות במקרה שהוצא כנגדך צו הבאה

צו הבאה שהוצא כנגד אדם יכול להוביל למעצר, לעתים אף עד תום ההליך המשפטי במסגרתו ניתן הצו. יתרה מכך, בריחה והסתתרות על מנת להימנע מקיום צו הבאה יכולות להוביל לעיקול רכושו של הנאשם על פי הוראת בית המשפט ובכך להביא לפגיעה כלכלית בו ובתלויים בו.

אם הוגש כנגדך צו הבאה יש לפנות לעורך דין בהקדם האפשרי. עורך הדין יעשה כל שניתן במסגרת החוק על מנת למנוע מעצר, ואף לבטל את צו ההבאה אם מתקיימים תנאים המאפשרים זאת. מעצר בשל צו הבאה פוגע במהלך חייו של העצור ובשמו הטוב, עורך דין מנוסה יידע כיצד להמיר את אפשרות המעצר בחלופות מיטיבות ונוחות יותר.

צוות עורכי הדין שלנו, ביניהם גם יוצאי הפרקליטות השונות ורשויות האכיפה, פועל במקצועיות ומסירות על מנת ולהגן על זכויותיך. המשרד מונה צוות אנשים מוכשר וייחודי המתורגל בחשיבה "מחוץ לקופסה" למציאת פתרונות מקוריים ופועל תמיד למען לקוחותיו ללא מורא ובנאמנות, תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצון המטופל. במידה והנך מעוניין לקבל ייעוץ משפטי מקצועי בנושא צו הבאה במסגרת הליך פלילי, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.